

Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2024-1130

(mr. dr. K. Engel, voorzitter en mr. S.J.A. Koster, secretaris)

Datum uitspraak	23 december 2024
Klacht van	De consument
Tegen	ASR Schadeverzekering N.V. h.o.d.n. AEGON Schadeverzekering, gevestigd te Utrecht, verder te noemen de verzekeraar
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen
Bijlage	Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving

Samenvatting

Aansprakelijkheidsverzekering. De 10-jarige zoon van de consument heeft in een woedeaanval schade toegebracht aan de auto van zijn moeder (de ex-echtgenote van de consument). De consument heeft een beroep gedaan op zijn aansprakelijkheidsverzekering. De consument is echter niet aansprakelijk jegens de moeder. De moeder kwalificeert namelijk niet als derde zoals bedoeld in artikel 6:169 lid 1 BW. Doel en strekking van artikel 6:169 lid 1 BW leiden er niet toe dat in gevallen als hier aan de orde aansprakelijkheid van 'de andere ouder' moet worden aangenomen. De aansprakelijkheidsverzekeraar mocht dekking weigeren. De vordering wordt afgewezen.

1. Procedure

- 1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) het verweerschrift van de verzekeraar en 3) de repliek van de consument en 4) de dupliek van de verzekeraar.
- 1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.
- 1.3 De consument en de verzekeraar hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

- 2.1 De consument heeft een aansprakelijkheidsverzekering gesloten bij de verzekeraar. Deze maakt deel uit van een pakket verzekeringen. De ingangsdatum van het pakket is blijkens het polisblad 1 juli 2021. Achter 'gezinssamenstelling' staat: 'Uzelf en uw partner met kinderen'. Tussen de consument en de verzekeraar staat niet ter discussie dat de 'Polisvoorwaarden nr. 3016' van toepassing zijn.

2.2 Op 18 november 2023 heeft de destijds 10-jarige zoon van de consument in een boze bui met een steen schade veroorzaakt aan de auto van zijn moeder, toen hij op visite was bij oma. De zoon is autistisch. Vader en moeder zijn uit elkaar. Beide ouders hebben het ouderlijk gezag. De vader (de consument dus) was niet aanwezig ten tijde van het schadegeval.

2.3 De consument heeft, ervan uitgaande dat hij aansprakelijk is jegens de moeder, de schade geclaimd op zijn aansprakelijkheidsverzekering bij de verzekeraar. De verzekeraar heeft dekking geweigerd onder verwijzing naar de voorwaarden waarin onder meer het volgende staat:

“U heeft bij ons een aansprakelijkheidsverzekering afgesloten. Daarmee bent u verzekerd voor schade waarvoor u of uw gezinsleden aansprakelijk zijn. Ook schade die uw huisdieren aan anderen veroorzaken is verzekerd. Er moet wel aansprakelijkheid zijn volgens de wet voordat we uitbetalen.” (onderstreping door de commissie)

2.4 De consument kan zich niet vinden in deze afwijzing en heeft een klacht ingediend bij Kifid.

De klacht en vordering

2.5 De consument eist dat de verzekeraar 50% van de nog te bepalen schade vergoedt (plus de wettelijke rente). Hij stelt zich op het standpunt dat hij jegens de moeder, zijn voormalig echtgenote, aansprakelijk is voor de schade die hun zoon aan haar auto heeft toegebracht. Dit volgt uit artikel 6:169 lid 1 BW.

2.6 De consument heeft een beroep gedaan op een opiniestuk op de website van De Vereende. Dat stuk draagt de titel ‘Dekt de AVP de schade door kind aan zaken van de andere ouder na de scheiding?’. Daarin staat, voor zover relevant, het volgende:

*“Na een scheiding houden beide ouders het ouderlijk gezag over hun kind(eren). Zij blijven dan ook (mede)aansprakelijk voor de schade veroorzaakt door hun minderjarige kinderen. Alleen als de rechter één-oudergezag uitspreekt, komt de aansprakelijkheid bij één ouder te liggen. Wanneer beide ouders het ouderlijk gezag behouden wordt, bij een scheiding, meestal onderling afgesproken bij wie het kind op de AVP wordt meeverzekerd. Dit is vaak op de polis van de ouder waar het kind het meeste van de tijd verblijft.
(...)”*

Twee voorbeelden:

1. Een kind van 14 jaar woont de meeste tijd bij zijn moeder. De moeder heeft een AVP afgesloten waarop het kind is meeverzekerd. De vader heeft een AVP met alleenstaande dekking.

Wanneer het kind tijdens het weekend bij de vader is, schopt het kind per ongeluk een bal door de ruit van de buurman. Beide ouders hebben ouderlijk gezag en de buurman kan dus beide ouders aansprakelijk stellen en proberen de schade te verhalen. Hoewel het kind op het moment van de schade bij de vader was, zal deze de buurman doorverwijzen naar de AVP van de moeder waar het kind op meeverzekerd is.

2. Dezelfde situatie maar nu schopt het kind de bal niet door de ruit van de buurman maar door de ruit van zijn vader. Kan de vader de schade van zijn eigen kind dan verhalen op de AVP van de moeder?

Een AVP vergoedt schade aan derden, anders dan verzekerden. Onderlinge zaakschade is uitgesloten. De vader is hier geen verzekerde op de polis van de moeder en wordt als derde gezien.

Behoudens enkele uitsluitingen zal de AVP verzekeraar van de moeder de schade van de vader afhandelen en de schade aan de ruit vergoeden."

- 2.7 Bij repliek heeft de consument erop gewezen dat zijn zoon autistisch is. De consument wijst erop dat het gedrag van zijn zoon tot op zekere hoogte onberekenbaar is. Fysieke aanwezigheid van een ouder maakt daarbij niet uit. Hetgeen heeft plaatsgevonden, had ook kunnen gebeuren als de moeder niet fysiek aanwezig was. De fysieke aanwezigheid van de moeder ontslaat de consument daarom niet van zijn hoofdelijke aansprakelijkheid op grond van artikel 6:169 lid 1 BW.

Het verweer

- 2.8 De verzekeraar heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

Inleiding

- 3.1 Aan de orde is de vraag of de verzekeraar gehouden is om dekking te verlenen uit hoofde van de aansprakelijkheidsverzekering die is gesloten door de consument, naar aanleiding van het schadegeval van 18 november 2023. Dat is het geval, indien de consument wettelijk aansprakelijk is jegens de moeder. De consument vindt dat hij op grond van artikel 6:169 lid 1 BW aansprakelijk is. De verzekeraar betwist dat. De verzekeraar voert geen overige dekkingsverweren.
- 3.2 De commissie deelt het standpunt van de verzekeraar; de consument is niet aansprakelijk voor de schade toegebracht door zijn (destijds) 10-jarige zoon aan de auto van diens moeder. De commissie licht dit oordeel hierna toe.

Toelichting

- 3.3 Tussen de consument en de verzekeraar staat terecht niet ter discussie dat de zoon zelf niet aansprakelijk is. Zijn leeftijd staat hieraan in de weg (artikel 6:164 BW).

- 3.4 In artikel 6:169 lid 1 BW is bepaald dat voor schade aan een derde toegebracht door een als een doen te beschouwen gedraging van een kind dat nog niet de leeftijd van veertien jaren heeft bereikt en aan wie deze gedraging als een onrechtmatige daad zou kunnen worden toegerekend als zijn leeftijd daaraan niet in de weg zou staan, degene die het ouderlijk gezag of de voogdij over het kind uitoefent, aansprakelijk is. Het gaat hier om risico-aansprakelijkheid; de aangesprokenen – voor het leesgemak zal hierna van ‘de ouders’ worden gesproken – kunnen zich niet verweren met het argument dat zij het kind goed hebben opgevoed of het voldoende in de gaten hebben gehouden. Zij zijn kwalitatief, dat wil zeggen in verband met hun hoedanigheid als ouders, aansprakelijk.
- 3.5 Het doel en de strekking van de aansprakelijkheidsnorm van artikel 6:169 lid 1 BW leiden er niet toe om in gevallen als hier aan de orde aansprakelijkheid van, kort gezegd, ‘de andere ouder’ aan te nemen.¹
- 3.6 In de tekst van artikel 6:169 lid 1 BW is een aanwijzing te vinden. Anders dan bij artikel 6:174 BW (risicoaansprakelijkheid opstal) en artikel 6:179 BW (risicoaansprakelijkheid bezitter van een dier) het geval is, is in de tekst van artikel 6:169 lid 1 BW de reikwijdte van de kwalitatieve aansprakelijkheid van de ouders *beperkt* tot schade toegebracht aan *derden* (“*Voor schade aan een derde toegebracht (...)*”). Aan die tekstuele beperking komt betekenis toe.²
- 3.7 Een volgende aanwijzing is te vinden in de wetsgeschiedenis van artikel 6:169 lid 1 BW. Uit de wetsgeschiedenis kan worden afgeleid dat artikel 6:169 lid 1 BW het sluitstuk vormt van artikel 6:164 BW (zie nr. 3.3 hiervoor).

¹ Dat het aankomt op het doel en de strekking van de aansprakelijkheidsnorm die aan de orde is, is af te leiden uit overweging 3.4.2 van het *Manegepaard Imagine*-arrest van 29 januari 2016: “*Evenals in het Hangmat-arrest is overwogen ter zake van art. 6:174 BW, rijst ter zake van art. 6:179 BW in het bijzonder de vraag of het in art. 6:163 BW neergelegde relativiteitsvereiste in de weg staat aan het ontstaan van een verplichting tot vergoeding van de schade die een medebezitter lijdt. Het antwoord op die vraag hangt ervan af wat het doel en de strekking is van de aansprakelijkheidsnorm.*”

² Dat in gevallen als dit betekenis toekomt aan de tekst van de wet is af te leiden uit het *Hangmat*-arrest en het *Manegepaard Imagine*-arrest. In het *Hangmat*-arrest heeft de Hoge Raad van belang gevonden dat in de tekst van artikel 6:174 BW de reikwijdte van de risicoaansprakelijkheid van de bezitter van de gebrekkige opstal *niet* is beperkt (HR 8 oktober 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM6095, overweging 4.3.2). In het *Manegepaard Imagine*-arrest heeft de Hoge Raad van belang gevonden dat in de tekst van artikel 6:179 BW de reikwijdte van de kwalitatieve aansprakelijkheid van de bezitter van een dier *niet* is beperkt (HR 29 januari 2016, ECLI:NL:HR:2016:162, overweging 3.4.3).

In de memorie van antwoord van 30 januari 1976 staat het volgende:

“In de voorlaatste alinea van deze memorie bij dat artikel is reeds uiteengezet dat de onderhavige bepaling van de in artikel 6.3.1.2a opgenomen regeling [thans artikel 6:164 BW, commissie] het sluitstuk vormt: ingeval het kind zelf in verband met zijn jeugdige leeftijd niet (of niet volledig) aansprakelijk is, vinden derden hun bescherming in de aansprakelijkheid van de wettelijke vertegenwoordiger.”³

De wetgever heeft risicoaansprakelijkheid gerechtvaardigd gevonden op grond van de gedachte dat:

“bij deze groep kinderen enerzijds gezag en toezicht van de wettelijke vertegenwoordiger geacht kunnen worden op het gedrag van het kind in het algemeen van rechtstreekse invloed te zijn en anderzijds juist een redelijk toezicht meebrengt dat het kind een zekere vrijheid moet worden gelaten, zodat risico's genomen moeten worden, waarvan derden in beginsel niet het slachtoffer mogen worden.”⁴

Iets verderop in de memorie van antwoord staat nog het volgende:

“Voor wat betreft de ouders komt bij dit alles nog dat de regel in overeenstemming is met hun verantwoordelijkheid ter zake van het in de maatschappij brengen van het kind, zoals deze verantwoordelijkheid ook elders in de wet tot uiting komt. Deze verantwoordelijkheid leidt immers niet alleen tot een verplichting tot verzorging en opvoeding (artikelen 245 lid 2 en 336 lid 3 van Boek 1), maar ook tot de verplichting de kosten daarvan te dragen (artikelen 264, 326 lid 3, 333, 392 e.v. en 404 e.v. van Boek 1). Dit gezichtspunt wint aan kracht in een maatschappij waarin - zoals in steeds toenemende mate het geval is - ouders zelf hebben kunnen bepalen of en hoeveel kinderen zij wensten.”

- 3.8 De risicoaansprakelijkheid die artikel 6:169 BW ten laste van ouders schept, vindt dus grond in de verhouding die ouders tot hun kind hebben. Het gaat om een risicoaansprakelijkheid jegens derden die géén gezag hebben over het kind, niét met het toezicht zijn belast en bescherming verdienen ten laste van diegenen die dat wél hebben respectievelijk zijn. Artikel 6:169 lid 1 BW strekt dus niét tot bescherming van een ouder zelf voor schade-toebrengend handelen van zijn of haar kind dat jonger is dan 14 jaar.
- 3.9 De commissie acht bovendien het standpunt van de consument met betrekking tot artikel 6:169 lid 1 BW naar maatschappelijke opvattingen niet het meest redelijk.⁵

³ Kamerstukken II 1975-1976, 7729, nr. 6-7, p. 163, te raadplegen op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/uitgebreidzoeken/parlementair>.

⁴ Kamerstukken II 1975-1976, 7729, nr. 6-7, p. 164.

⁵ Zie overweging 3.4.5 van het *Manegepaard Imagine*-arrest (HR 29 januari 2016, ECLI:NL:HR:2016:162): “De te maken keuze hangt ook hier af van wat naar maatschappelijke opvattingen het meest redelijk moet worden geacht, in aanmerking genomen de belangen van de benadeelde, de bezitter en de eventuele aansprakelijkheidsverzekeraar.”

Aansprakelijkheid van de consument (als vader) is lastig te rijmen met de positie van de moeder, die ten tijde van het schadegeval van 18 november 2023 zelf was belast met het toezicht op de zoon. Gelet op deze omstandigheid zou het niet redelijk zijn als de verzekeraar moet opdraaien voor de schade van de moeder.

3.10 Uit het voorgaande volgt dat het beroep van de consument op het opiniestuk op de website van De Vereende geen doel treft.

3.11 Dat de zoon van de consument autistisch is, en het schadegeval daarmee verband houdt, doet niet ter zake; dat gegeven leidt er niet toe dat de moeder toch als derde in de zin van artikel 6:169 lid 1 BW moet worden aangemerkt.

Slotsom

3.12 De consument is niet op grond van artikel 6:169 lid 1 BW aansprakelijk voor de schade toegebracht door zijn (destijds) 10-jarige zoon aan de auto van diens moeder. Doel en strekking van deze bepaling staan daaraan in de weg.

Ambtshalve toetsing

3.13 Voor de beoordeling van de klacht is het beding genoemd in nr. 2.3 van belang. Dit beding is door de commissie getoetst aan het Europese en Nederlandse (consumenten)recht waarvoor ambtshalve toetsing geldt en de commissie acht het beding niet in strijd met deze regelgeving.

Conclusie

3.14 De conclusie is dat de verzekeraar dekking mocht weigeren.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is bindend. Of u tegen deze uitspraak beroep kunt instellen, kunt u nalezen in regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 oktober 2023, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 oktober 2023, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut financiële dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999

Website: www.kifid.nl

Bijlage - Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving

Burgerlijk Wetboek

6:169 lid 1

Voor schade aan een derde toegebracht door een als een doen te beschouwen gedraging van een kind dat nog niet de leeftijd van veertien jaren heeft bereikt en aan wie deze gedraging als een onrechtmatige daad zou kunnen worden toegerekend als zijn leeftijd daaraan niet in de weg zou staan, is degene die het ouderlijk gezag of de voogdij over het kind uitoefent, aansprakelijk.

6:164

Een gedraging van een kind dat de leeftijd van veertien jaren nog niet heeft bereikt, kan aan hem niet als een onrechtmatige daad worden toegerekend.